

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ  
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

# ЈЕЗИК И ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ У КОНТАКТУ: ИЗАЗОВИ ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОСТИ

Тематски зборник



Нови Сад, 2025

JEZIK I DRUŠTVENE NAUKE U KONTAKTU: IZAZOVI  
INTERDISCIPLINARNOSTI  
JEZIK I DRUŠTVENE NAUKE U KONTAKTU: IZAZOVI  
INTERDISCIPLINARNOSTI  
LANGUAGES AND SOCIAL SCIENCES IN CONTACT: THE  
CHALLENGES OF INTERDISCIPLINARITY

Уреднице:	др Нина Илић др Јована Марчета др Кристина Пејковић
Техничке секретарке:	мср Сара Здравковић мср Драгана Лазић Стојковић мср Јована Тодоровић мср Сара Матин мср Драгана Ристић мср Софија Скубан
Издавач:	Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет
За издавача:	проф. др Миливој Алановић
Уређивачки одбор:	др Маја Босанац, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду др Милан Громовић, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду др Селка Садиковић, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду др Адриана Сото-Короминас, Аутономни универзитет у Барселони др Ана Боснић, Универзитет у Утрехту др Дејвид Бојда, Универзитет у Вулверхемптону др Марћин Жешутек, Универзитет у Варшави др Метју К. Кели, Универзитет Џорџ Мејсон др Филип Ненадић, Универзитет у Потсдаму
Рецензенти:	проф. др Небојша Мајсторовић, Универзитет у Београду, Србија проф. др Тамара Прибишев-Белеслин, Универзитет у Бањој Луци, Босна и Херцеговина проф. др Наташа Половина, Универзитет у Новом Саду, Србија
Лектура и коректура:	мср Сара Здравковић

ISBN 978-86-6065-903-5

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15005564>

У Зборнику су штампани изабрани радови изложени на међународној конференцији ЈЕЗИК И ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ У КОНТАКТУ: ИЗАЗОВИ ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОСТИ, одржаној 5. октобра 2024. године на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду.

Штампање Зборника подржало је Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије.

Рецензенти појединачних радова:

др Милан Громовић, научни сарадник, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Милица Ћуковић, научна сарадница, Институт за књижевност и уметност у Београду

др Јована Марчета, виша научна сарадница, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Нина Илић, научна сарадница, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Маја Босанац, научна сарадница, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Сабина Халупка-Решетар, редовна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Ана Боснић, Департман за лингвистику, Универзитет у Утрехту

др Наташа Јововић, доценткиња, Филолошки факултет Универзитета Црне Горе

др Ружица Седер, доценткиња, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Владан Видицки, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Љиљана Пешикан-Љуштановић, редовна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Ненад Нинковић, ванредни професор, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Саша Шмуља, редовни професор, Филолошки факултет Универзитета у Бањој Луци

др Срђан Орсић, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Милош Јоцић, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Кристина Митић, ванредна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Нишу

др Снежана Божанић, редовна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Дамир Смиљанић, редовни професор, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Немања Мићић, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Исидора Бјелаковић, редовна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Горан Рујевић, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Уна Поповић, ванредна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Невена Милановић Минић, доценткиња, Филозофски факултет Универзитета у Београду

др Селка Садиковић, доценткиња, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Милица Лазић, научна сарадница, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Марина Токин, асистенткиња са докторатом, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Радмила Бодрич, редовна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Слађана Марић, научна сарадница, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Ивана Лазић Коњик, научна саветница, Институт за српски језик САНУ

др Смиљана Милинков, ванредна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Гордана Лалић Крстин, ванредна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Биљана Радић Бојанић, редовна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Илија Миловановић, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Александра Трогрлић, доценткиња, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Кристина Пејковић, научна сарадница, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Слађана Стаменковић, асистенткиња са докторатом, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Марија Лојаница, ванредна професорка, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

др Александра Ковач, асистенткиња са докторатом, Медицински факултет Универзитета у Новом Саду

др Соња Веселиновић, ванредна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Јелена Николић, доценткиња, Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву

Јелена Гледић, виши лектор, Филолошки факултет Универзитета у Београду

др Ксенија Вранеш, доценткиња, Филолошки факултет Универзитета у Београду

др Жолт Папишта, доцент, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Исидора Вотлс, ванредна професорка, Факултет за правне и пословне студије др Лазар Врратић, Универзитет Унион

др Маша Ролих, асистенткиња са докторатом, Научно-истраживачки центар (ЗРС) Копер, Институт за лингвистичке студије

др Жељко Марковић, редовни професор, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Валентина Соколовска, редовна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Ерика Бенце, редовна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Ева Хожа, редовна професорка у пензији

др Александра Никчевић-Батрићевић, редовна професорка, Универзитет Црне Горе

др Олга Панић-Кавгић, ванредна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Душанка Вујовић, ванредна професорка, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

др Славица Перовић, редовна професорка у пензији

др Драгана Вуковић Војновић, доценткиња, Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду

др Аленка Чуш, асистенткиња са докторатом, Научно-истраживачки центар (ЗРС) Копер, Институт за лингвистичке студије

др Весна Миколич, редовна професорка и научна саветница, Научно-истраживачки центар (ЗРС) Копер, Институт за лингвистичке студије и Универзитет у Трсту

## ПРЕДГОВОР

Зборник садржи 38 одабраних радова изложених на Првој међународној конференцији *Језик и друштвене науке у контакту: изазови интердисциплинарности*, одржаној 5. октобра 2024. године на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду у организацији Центра за интрдисциплинарна истраживања и развој истраживача Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду. Конференција је окупила око 90 излагача из 10 земаља: Србије, Црне Горе, Хрватске, Босне и Херцеговине, Словеније, Македоније, Турске, Немачке, Шпаније и САД.

У Зборнику су објављени радови из различитих области, груписане у четири тематске целине и то: интердисциплинарност у књижевности, интердисциплинарност у образовању, интердисциплинарност у друштвеним наукама и интердисциплинарност у лингвистици.

Књижевне студије заузимају значајно место у збирци, нудећи нове увиде у постреалистички роман у српској књижевности, екокритичка читања дела Борислава Пекића, психоаналитичке анализе прозе Светозара Ћоровића. Два рада се баве и историчношћу епске народне поезије. У оквиру књижевних дела анализирани су друштвени феномени попут ауторитета у бајкама Ханса Кристијана Андерсена, улоге неговатеља и односа са другим, предности реалног социјализма и културног кода у језику мађарског романа. Такође, идентитет је сагледан на различите начине, у оквиру романа, али и у песми новосадског аутора Ђорђа Балашевића.

Радови који се баве интердисциплинарношћу у образовању пружају значајан допринос разумевању комплексних интеракција између језика, културе, технологије и образовања, нудећи иновативне приступе и решења за унапређење образовне праксе на различитим нивоима. Аутори истражују теме као што су лингвокултуролошке димензије екстерналија повезаних с новим технологијама у образовању и улога енглеског језика као лингвокултурног кода у комуникацији. Практични аспекти наставе осветљени су кроз разматрање психосистематике језика и њене примене у учењу француског као страног језика на високошколском нивоу. Даље, интердисциплинарни приступ високом образовању анализира се из перспективе различитих универзитетских мисија, док изазови инклузивног образовања деце избеглица у Србији пружају шири поглед на образовне политике и праксу и осветљавају динамичну повезаност академије и друштвених потреба. У овом контексту, важност повезивања различитих дисциплина

огледа се и у раду о примени предиктивних алгоритама у основношколској књижевности. Коначно, два рада фокусирају се на специфичне изазове у настави на енглеском језику: превазилажење анксиозности у учењу страних језика, и унапређење сарадње у примени енглеског као језика високошколске наставе (ЕЈВИН).

У оквиру анализе интердисциплинарности у друштвеним наукама истакнут је (иначе запостављен) проблем карактеристичан за савремену науку, а то јесте криза репликабилности научних резултата. Поред тога, представљено је становиште које критикује неолибералну појмовну хегемонију у друштвеним наукама. На различите начине повезани су језик и друштвене науке. У два рада сагледана је важност интердисциплинарне анализе језика кроз друштвени феномен идентитета, али и кроз анализу лингвистичког проблема попут објекта референције личних заменица. У једном раду истакнута је важност интердисциплинарне анализе при утврђивању искрености говорних чинова. Интердисциплинарност је сагледана и кроз релативно нову научну дисциплину графитологију на конкретном примеру неонацистичких графита. На крају, значајан допринос филозофији интердисциплинарности на оригиналан начин дат је у раду који се бави улогом научног моделовања у интердисциплинарној размени.

Даље богатећи ову збирку, радови се баве психолингвистиком, тачније изазовима у области усвајања матерњег језика, затим когнитивном лингвистиком у два наврата, у раду који се бави концептуализацијом појма *школа* и другим који анализира концептуалне метафоре у популарној музици. Социолингвистика заузима значајно место у овом зборнику, бавећи се пре свега питањем родно осетљивог језика. У радовима се даје преглед интердисциплинарних родних студија у Црној Гори, прати се еволуција родно осетљивог језика од Југославије до савременог доба у српскохрватском језичком простору, али се испитују и ставови студената према родно осетљивом језику и даје анализа употребе родно осетљивог језика. Осим рефлексијама језика и друштва у Србији и Црној Гори, радови се баве и вишејезичношћу Истре пре Првог светског рата, као и утицају БХС језика на говор града Копра. Ови радови наглашавају пресеке историјског контекста, културног идентитета и језичке еволуције. На крају, поједини радови се фокусирају на садашњи тренутак, подвлачећи значај језичке политике и планирања у вези са језиком струке, затим указујући на могуће начине сагледавања лингвистичког пејзажа, те анализирајући начине на које аутори покушавају да имплементирају свој глас у научним радовима из различитих дисциплина.

Овом збирком радова представљају се могућности трансформативног потенцијала интердисциплинарних истраживања. Сваки рад позива читаоце да размотре нове

перспективе, оспоре постојеће парадигме и ангажују се са сложеностима савременог доба Прелазећи границе наука и научних дисциплина, ове студије нуде драгоцене увиде у међусобну повезаност језика, културе и друштва.

Надамо се да ће ова збирка инспирисати даља истраживања, расправе и сарадњу међу наукама и научним дисциплинама, подстичући дубље разумевање сложених изазова и прилика које дефинишу наше време.

У Новом Саду, јануара 2025.

Уредништво

## САДРЖАЈ

Предговор.....	6
<i>Интердисциплинарност у књижевности</i> .....	12
Павле Зељић, Натурализам и сентиментализам као режими репрезентације у српском постреалистичком роману .....	13
<u>    Violeta Mitrović, Ekstrafikcionalni tekstovi Borislava Pekića u svetlu ekokritike</u> .....	25
Милица Алексић и Јелена Јовановић Костић, Роман Светозара Ђоровића <i>Међу својима</i> – читање у психоаналитичком кључу .....	36
Алекса М. Поповић, Историјски догађаји и „прилике” у песми „Почетак буне против дахија” .....	47
Драгана Милић, Скадар и Мрњавчевићи: усмени епски наративи и њихова историјачност.....	61
Natalija Živanović, Analiza autoriteta u bajkama Hansa Kristijana Andersena <i>Carevo novo odelo i Ružno pače</i> .....	75
Anđelka M. Gemović i Jovana B. Todorović, Obolevamo li od tuđe bolesti?: mehanizmi prevladavanja i uloga negovatelja u romanu <i>Razgovori sa sobom</i> Andresa Neumana .....	88
<u>    Vladimir Ilić, Društvene prednosti realnog socijalizma u delu Uve Jonzона</u> .....	98
Ispánovics Csapó Julianna, Nyelvbe kódolt kultúra Herczeg Ferenc <i>Az élet kapuja című kisregényében: a hasonlatok képi, hangulati világa</i> .....	112
<u>    Jelena Jovović, Put u bezmerje: Identitetsko prosvjetljenje na ostrvu Brambi</u> .....	126
Jovana Karanikikj Josimovska, The Untranslatable Depth of <i>Wooden Song</i> : Unveiling Slavic Identity Traits through Poetry Translation .....	136
<i>Интердисциплинарност у образовању</i> .....	147
Милена М. Стојановић, Лингвокултуролошки приступ позитивним и негативним екстерналијама из домена нових технологија у образовању .....	148
<u>    Ana Koceva, English as a Linguacultural Code for Communication</u> .....	164
Биљана Савић и Марија Дејковић, Основни принципи психосистематике језика и њена примена у настави француског као страног језика на високошколском нивоу .....	176

Maja Bosanac i Gorana Vojčić, Interdisciplinarnost u visokom obrazovanju iz ugla različitih univerzitetskih misija .....	193
Marijana Momčilović, Andrea Leskur i Jelena Birmančević, Izazovi inkluzivnog obrazovanja dece izbeglica u Republici Srbiji: interdisciplinarni pristup .....	208
Olivera Urošev Palalić, Interdisciplinarnost i multidisciplinarnost u osnovnoškolskoj književnosti i primena prediktivnog algoritma.....	226
Valentina Đorić i Nikolina Kuruzović, Addressing Foreign Language Anxiety in EFL Classrooms: Interventions to Enhance Student Performance and Engagement .....	238
Vesna Bogdanović, Jagoda Topalov i Dragana Gak, Enhancing Collaboration in English as a Medium of Instruction: Challenges for Content Area Lecturers and ESP Instructors .....	250
<i>Интердисциплинарност у друштвеним наукама .....</i>	<i>262</i>
Milica Lazić, The Replicability Crisis in Social Sciences: Do We Need a New Paradigm? .....	263
<u>    </u> Miloš Perović, Neoliberalna pojmovna hegemonija u društvenim naukama.....	280
<u>    </u> Voin Milevski, Uloga i vrednost interdisciplinarne analize iskrenosti govornih činova . .....	295
Mirjana Sokić, Da li empirijski pristup analizi jezika može da utvrdi šta je objekt referencije ličnih zamenica? .....	302
Bojan Milunović, Filozofija interdisciplinarnosti i fenomen interdisciplinarne razmene u praksi naučnog modelovanja .....	313
<u>    </u> Ана Петровић Дакић, Проблеми графитологије као интердисциплинарне науке... ..	327
Biljana Radić-Bojanić i Sara Mejdžor, Društveno-jezički identitet makedonaca u vojvodini.....	339
<i>Интердисциплинарност у лингвистици.....</i>	<i>353</i>
<u>    </u> Nina Ilić, Izazovi istraživanja u oblasti usvajanja maternjeg jezika .....	354
Jovana Marčeta, Konceptualizacija pojma <i>škola</i> u francuskom i srpskom jeziku kroz prizmu interdisciplinarnosti: međujezička i međukulturna analiza.....	366

Tamara Stanković, Konceptualizacija žene u rep pesmama na srpskom i engleskom: kognitivnolingvistička analiza.....	381
_____ Nataša Jovović, Interdisciplinarne rodne studije u Crnoj Gori: istorijat i sadašnje stanje .....	399
Marjana Stevanović i Svenka Savić, Rodno osetljiv jezik od perifernog jezičkog pitanja u Jugoslaviji do centralnog interdisciplinarnog u zemljama srpskohrvatskog jezičkog prostora .....	415
Valentina Bošković Marković, Attitudes of the Student Population Regarding Gender-Sensitive Language Before and After Law on Gender Equality .....	431
Margareta Bašaragin, Upotreba rodno osetljivog jezika na primeru uputstava za tehničku pripremu rukopisa u institucijama u Srbiji danas .....	441
Diana Košir, Večjezičnost in narodna zavest kot kvaliteti cerkvenega izobraženca v istri pred prvo svetovno vojno .....	452
_____ Maša Rolih, Prisotnost prevzetih izrazov iz bhsč jezika v govoru mest slovenske istre.. .....	468
Драгана Путниковић, Однос језика струке и термиолошке језичке политике и планирања на примеру српско-кинеског грађевинског корпуса .....	480
Gordana Vladislavljević, “Are You Talking to Me?”: Multimodal Semiotic Lens on Linguistic Landscape.....	495
Milica Rodić, Authorial Stance in Social Sciences: A Cross-Disciplinary and Cross-Linguistic Study.....	510

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ  
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ НОВИ САД

21000 Нови Сад

Др Зорана Ђинђића 2

[www.ff.uns.ac.rs](http://www.ff.uns.ac.rs)

CIP - Каталогизација у публикацији  
Библиотека Матице српске, Нови Сад

3(082)

**ЈЕЗИК и друштвене науке у контакту: изазови интердисциплинарности**  
[Електронски извор] : тематски зборник / [уреднице Нина Илић, Јована Марчета,  
Кристина Пејковић]. - Нови Сад : Филозофски факултет, 2025

Начин приступа (URL): <https://doi.org/10.5281/zenodo.15005564>. - Опис заснован на  
стању на дан 12.3.2025. - Насл. с насловног екрана. - Радови на срп. (ћир. и лат.) и  
енгл. језику. - Стр. 6-8: Предговор / Уредништво. - Напомене и библиографске  
референце уз текст. - Библиографија уз сваки рад. - Резиме на енгл. или срп. језику  
уз сваки рад.

ISBN 978-86-6065-903-5

а) Друштвене науке - Зборници

COBISS.SR-ID 164879881